

Kärjistyykö Helsingin asunto-ongelma?

RIL Summit 2015: Mistä maahanmuuttajille asunnot?

Tatu Rauhamäki, Helsingin kaupunginhallituksen puheenjohtaja

Varmasti kärjistyy!

Mutta kuinka paljon?

Tarvitaan lisätietoa:

- Myönteisten oleskelulupien määrä (arvio, esim. % maahan tulleista ja tulevista)
- Arvio lupamenettelyn aikataulusta
- Arvio luvan saaneiden perherakenteista eli kuinka isoiksi kotitaloudet kasvavat perheenyhdistämisten myötä
- Arvio Helsinkiin tulevista ja muuton aikataulusta
- Arvio siitä, miten tilanne kehittyy ensi vuonna

Tilannekuvaa:

- Maahanmuuttoviraston mukaan (15.11.) maassa oli 28 956 turvapaikanhakijaa eli 30 000 rikkoutuu aivan lähipäivinä
- Helsingissä kaikkiaan reilusti yli 3 000 turvapaikanhakijaa
- Helsingin kaupungin omassa asuntojonossa on reilusti yli 20 000 hakijaa
- Jonossa olevista suurin osa on kiireellisessä asunnon tarpeessa

Tilannekuva:

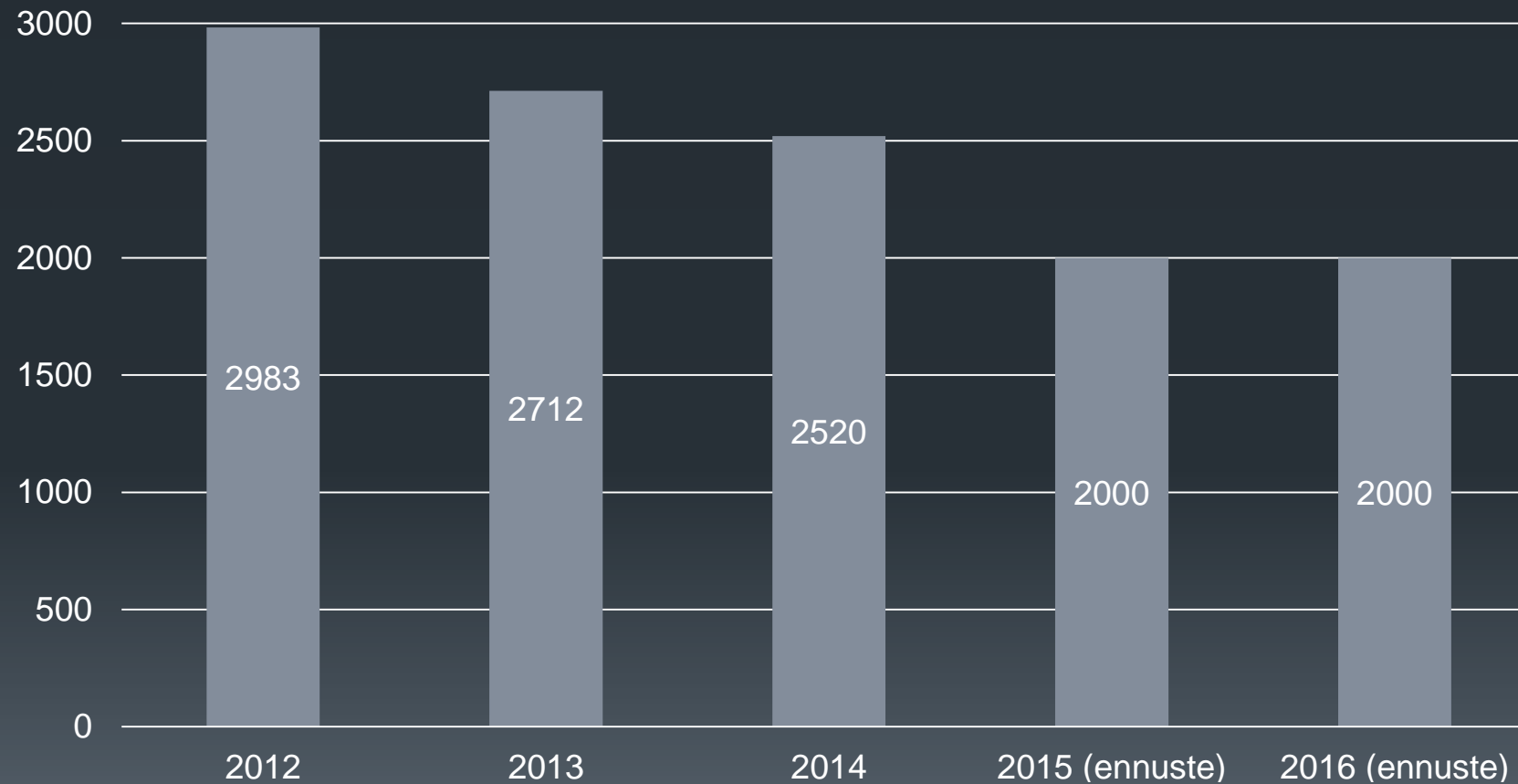
Karkea laskusääntö, joka pätenyt ainakin aikaisemmin:

- Oleskeluluvan saaneista noin puolet päätyy pääkaupunkiseudulle, näistä taas noin puolet Helsinkiin
- Jos siis oleskeluluvan saa kolmasosa hakijoista eli n.10 000, päätyy heistä pk-seudulle n. 5 000 ja heistä taas n. 2 500 Helsinkiin

Helsingin kaupungin omistuksessa olevat asunnot

- Kaupungilla on yhteensä noin 60 000 asuntoa, joista noin 47 000 Araa, 3 000 Asoa ja 10 000 muita vuokra-asuntoja
- Kaupungin omistuksessa on noin puolet koko kaupungin alueella olevista arakohteista - vastuuta on välttämätöntä jakaa
- Kaupungin ara-asuntokannassa on peruskorjaus korkealla tasolla, noin 1 000 asunnon vuositasolla
- Kaupungin ara-asuntojen tarjonta jää vuositasolla noin 2 000 asuntoon, mikä on tuhatkunta asuntoa vähemmän kuin takavuosina

Välitetyt kaupungin vuokra-asunnot 2012–16

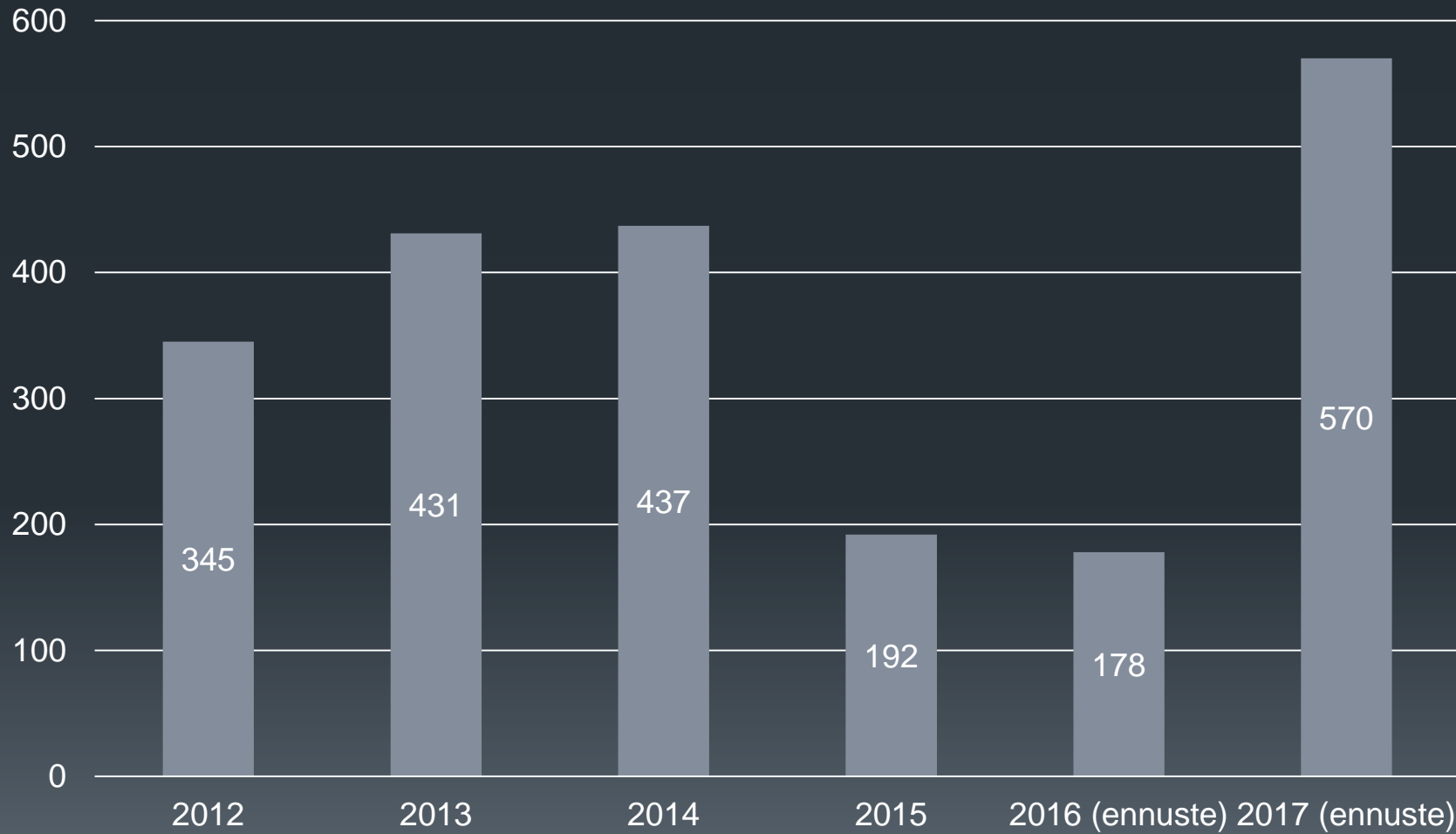
Helsingin kaupungin asuntotilanteen kehitys

Hekan ja Hason asuntomäärä kasvaa hitaasti:

- Tavoitteet MAL-aiesopimuksesta ja Helsingin omasta AM-ohjelmasta; mm. käynnistää vuosittain 750 ara-asunnon rakennuttaminen
- Kuluvana vuonna valmistuu vain n. 200 asuntoa ja aloitetaan n. 700 asunnon rakentaminen
- Syynä ennen kaikkea rakentamiskelpoisten tonttien puute

Lisähaasteena on erityisesti alhainen vaihtuvuus ara-kannassa

Valmistuneet kaupungin vuokra-asunnot 2012–17

Kierteen riski on todellinen

- Maahanmuuttajat hakevat vuokra-asuntoja, erityisesti kohtuuhintaisia ara-asuntoja
- Tulijoista pääosa on alkuun yksin asuntoa hakevia, kuten suurin hakijaryhmä jo nykyisessäkin asuntojonossa; Perheenyhdistämisten myötä paine siirtyy perheasuntoihin
- Nykyinen asuntojono ja siellä olevien kiireellisten suuri määrä
- Kun ara-asuntoja ei ole tarjolla, siirtyy kysyntää vapaille vuokra-asuntomarkkinoille
- Tämä uhkaa nostaa asumisen hintaa Helsingissä
- Ja tämä taas lisää ara-asuntojen kysyntää entisestään

Seuraukset voivat kasvaa suuriksi

- Miten eri alueiden asukasrakenne pysyy tasapainoisena?
- Kuinka paljon asunnottomuus kasvaa?
- Kuinka paljon kriisiasumisen kustannukset hyppäävät?
- Paheneeko suhteellisen hyvin hallussa oleva segregatio?
 - Hekan asunnoissa oli muutama vuosi sitten n. 24% muunkielisiä (koko Hki 12%)
vaihdellen alueittain 5 - 40 % välillä

Haaste on valtava!

- Ongelma ei ratkea Helsingin kaupungin asuntokannassa
- Kaupungin mahdollisuudet varautua kysynnän kasvuun ovat kovin rajalliset
- Vaikka tuotantoa kasvatettaisiin, näkyy se vasta muutaman vuoden päästä asuntotarjonnassa
- Asunnon tarve on ratkaiseva kriteeri jatkossakin, turvapaikan saaneet eivät ole määräysten mukaan erityisasemassa
- Akuuttiin kriisimajoitukseen tarvitaan uusia ratkaisuja (esim. kontit)
- Kaikkea asuntotuotantoa saatava lisää ja asumisen ketju paremmin toimivaksi!

Mitä ainakin pitää tehdä?

Kotouttamisen onnistuminen on ratkaisevaa

- Asunnon järjestäminen on keskeinen toimenpide, joka mahdollistaa kotoutumisen
- Riittää vain alkuun, muut kotoutumista tukevat asiat ovat vähintään yhtä oleellisia (mm. kielitaito ja työ)

Valtion asunnottomuusstrategia tulee päivittää

- Asunnottomuus tulee lähes väistämättä kasvamaan lähitulevaisuudessa
- Strategian tulee huomioida odottamattoman turvapaikanhakijoiden joukon vastaanottaminen

Mitä ainakin pitää tehdä?

- **Seudullisen yhteisvastuun merkitys korostuu entisestään**
 - Jos Helsingin seudun viime vuosina suhteellisen hyvin toiminut yhteisvastuullinen MAL-yhteistyö rapautuu, alkaa rusinoiden poiminta ja vastuun välttely
- **Valtion pidempiaikainen osallistuminen kotouttamiseen tulee varmistaa**
 - Muutoin johtaa kuntien väliseen nokitteluun ja ratkaisujen välttelyyn
 - Tehostettuja kotouttamistoimia tarvitaan kaikkialla Suomessa, niin että ongelma ei keskity vain suurille kaupunkiseuduille ja erityisesti pk-seudulle